

– є системотворною складовою ринкових відносин, що визначає всю сукупність властивих їм елементів (витрати виробництва, формування ціни, адаптивність підприємств і організацій до вимог ринку, задоволення потреби в товарах і послугах тощо);

– є фундаментом ринкових методів ведення господарства, основою формування й прояву конкурентоспроможності продукції, економічного закону, що виражає об'єктивність категорій конкуренції (змагальності) між суб'єктами ринку, впливає на характер і форми відносин між ними, обумовлює проблеми державного й регіонального рівнів.

В сучасних умовах функціонування економіки України саме стратегічний напрямок розгляду суб'єкта та об'єкта управління конкурентоспроможністю будівельного підприємства становить особливий науковий інтерес. Це зумовлено тим, що стратегічний підхід до визначення дефініції «конкурентоспроможність будівельного підприємства» передбачає більш широке бачення теоретичних та практичних питань управління, орієнтованих на досягнення довгострокових конкурентних цілей означеного підприємства з урахуванням впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища.

Література:

1. Дикань В. Л. Конкурентоспособность и экономическая стабильность предприятий в промышленно-финансовых группах (методологические аспекты) : дис. ... д-ра экон. наук : 08.02.03. Київ, 1996. 435 с.

СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Янченко Н.В. канд. економ. наук., доцент

Харківський національний університет будівництва та архітектури

Ярець М.В. ст. гр. ЕП-60

Харківський національний університет будівництва та архітектури

В умовах перебудови, змін в економіці країни необхідно дотримуватись норм та стандартів. Запроваджувати потужні та ефективні інститути. Одним з дуже важливих економіко-правових інститутів, які протягом століть створює і удосконалює цивілізація, є інститут страхування. Двигуном економічного прогресу в сучасному світі, безсумнівно, є вільне підприємництво. Підприємець, за визначенням, це особа, яка здійснює господарську діяльність за свої власні кошти і на свій власний ризик. Для того щоб уникнути проблем необхідно урегулювати інститут страхування в Україні.

Не дивно, що підприємці давно відчули необхідність в наявності структури, яка б розділила з ними ризики господарської діяльності. Таку послугу надає інститут страхування.

Страхування - відносини (між страхувальником і страховиком) щодо захисту майнових інтересів фізичних і юридичних осіб (страхувальників) при настанні певних подій (страхових випадків) за рахунок грошових фондів

(страхових фондів), що формуються шляхом сплати ними страхових внесків (страхової премії) [1].

Суть страхування полягає в тому, що багато учасників економічної діяльності відокремлюють частину своїх доходів, щоб створити резервний фонд, з якого компенсуються збитки тих небагатьох, хто випробував на собі дію невідворотних негативних факторів. Посередниками в цьому процесі виступають страхові товариства, які організують процес акумуляції коштів і спрямування їх постраждалим.

У сучасному світі страхування давно інтернаціоналізувати. Воно являє собою розгалужену систему зв'язків, взаємної підтримки і гарантій, що дозволяє в разі потреби залучити колосальні накопичені резерви для компенсації збитку, заподіяного неконтрольованими і небажаними чинниками. І цілком природно, що такий важливий економічний і соціальний інститут не міг уникнути найретельнішого регулювання законодавчими засобами.

Страхування розвивалося протягом декількох сотень років і стало невід'ємним атрибутом будь-якого бізнесу. Але, на жаль, в Україні не підготовлена платформа для страхових інститутів.

По-перше, відсутній інститут «ефективних власників». Представники старої школи керівників підприємств, як у перші роки незалежності, так і сьогодні, розглядають витрати на страхування як непотрібний елемент, не розуміючи ефективності від цього.

По-друге, на Україні дуже слабо розвинене і зовсім недостатньо підтримано нормами права свідомість соціальної відповідальності [2] громадянина за наслідки своїх діянь щодо третіх осіб і суспільства в цілому.

Наслідки виробничої аварії, заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу, заподіяння шкоди здоров'ю і життю оточуючих і їх власності для західного підприємця і для нашого, українського, абсолютно непорівнянні з точки зору тиску правової системи. Тому західний підприємець ні кроку не зробить без страхування своєї виробничої діяльності. Тому наш підприємець у багатьох випадках не бере відповідальність за свою діяльність, а думає лише про миттєве збагачення.

І, нарешті, третій фактор, який свідчить про слабку підготовленість України до розвитку страхування в його сучасних формах, - це відсутність достатньої кількості кваліфікованих фахівців, досвіду в цілому. Той факт, що більшість керівників фірм доручають займатися питаннями страхування своїм юридичним відділам, побічно свідчить про невірне розуміння самого інституту страхування. Страхування - це не юриспруденція і не економіка (хоча, звичайно, пов'язано з ними, як і будь-яке суспільне явище). Страхування - це сукупність математичних, статистичних навичок і технологій. Оскільки у процесі страхування задіяна чимала кількість спеціалістів здатних правильно визначити і розрахувати ризики, що виникають при страхуванні тієї чи іншої діяльності.

Отже, з'ясували, що представляє собою страхування, описали основні його проблеми. З вищенаведеного можна зробити висновок, що для

ефективності функціонування будь-якого бізнесу необхідно кардинально змінювати підхід до ведення та заснування бізнесу, орієнтуючись на успіх та досвід європейських країн, адже в сучасних умовах неможливо запровадити інститут страхування, який би служив «потужною стіною» для підприємств.

Література:

1 Сутність страхування : сайт URL: <https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%85%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D0%B5>

2. Смачило В. В. Управління кадровим потенціалом підприємства в контексті соціальної відповідальності. *Академічний огляд*. 2016. №1. С. 119–126.

МОТИВАЦІЯ ПЕРСОНАЛУ ЯК ОДНА З ПЕРЕДУМОВ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

*Янченко Н. В., к.е.н., доцент,
доцент кафедри економіки
Кулієвич М. Я.
студент XI курсу, магістр*

Харківський національний університет будівництва та архітектури

За визначенням Сердюка О. Д. [1], мотивація – це процес спонукання та стимулювання кожного працівника і колективу в цілому до результативної діяльності для досягнення особистих цілей та головної мети підприємства. В економічній літературі виділяють три види трудової мотивації (рис 1).

Рис. 1. Види трудової мотивації
Джерело: складено на основі [2]